

Bakalářská práce Natálie Puchmertlové: *Druhý u Jeana-Paula Sartra*

Posudek vedoucí práce

Cílem práce Natálie Puchmertlové je interpretace pojetí druhého podle Jeana-Paula Sartra tak, jak ji představil ve své knize *Bytí a nicota*. V úvodu svého textu velmi dobře volí Husserlovu koncepci druhého z *Karteziánských meditací*, následně pak již navazuje konkrétním rozbořením Sartrovy filosofie. Zde najdeme stěžejní rozlišení mezi dvěma typy bytí, tj. mezi bytím pro sebe a bytím o sobě, koncepcí těla, pojem pohledu a konkrétní vztahy k druhým. Na závěr práce autorka zařadila kritické pohledy na Sartrovu filosofii intersubjektivitu.

Autorka toto náročné téma zpracovává velmi systematicky a přehledně, jako bonus je třeba brát i kapitolu o Husserlovi, která v práci být nemusela, ale jistě jí prospěla. Na začátku textu se opírá o sekundární literaturu, jako jsou například výroky „o předreflexivním vědomí, ve kterém není místo pro žádné já“ (s. 14), které se však hodí spíše k Sartrově textu *Transcendence ega*, s nímž ovšem nepracuje. Drobnou výtku bych měla ke kapitole *Pohled*, která je z hlediska celkové koncepce práce velmi zásadní, ovšem je poněkud nepřehledná. Zazní v ní zásadní teze, které jsou dodatečně vysvětlovány až ke konci kapitoly pomocí citátů z *Bytí a nicoty*, z nichž ale není zcela jasné, zda si je autorka vědoma zásadnosti těchto tezí, neboť je dále nerozvíjí („druhý je z principu tím, kdo mě pozoruje“ - s. 18, „náhle zasažen ve svém bytí a v mých strukturách se objevují bytostné modifikace, jež mohu uchopit a pojmově fixovat pomocí reflexivního cogito“ - s. 19). Pokud dojde k jejich rozvinutí, či vysvětlení, děje se tak poněkud nelogicky až ke konci kapitoly, bez návaznosti a nesouvisle. Dále zde chybí vyvrcholení celé úvahy o absolutním subjektu, o touze vyhnout se pohledu, tedy vposled touze nemít tělo, o ideálu bytí-pro-sebe-v-sobě (což je ovšem částečně zmíněno, zase poněkud nelogicky, na začátku práce).

Velmi zajímavou částí práce je kapitola věnovaná pozdějším pokusům o kritické vyrovnání se se Sartrovou teorií druhého. Zde by neškodilo text rozšířit, nebo ještě lépe, jednotlivé výtky a komentáře zasadit funkčním způsobem přímo do textu. Přesto jsou to velmi inspirativní pasáže, které otevírají Sartrův text novým otázkám.

Autorka pozorně sleduje text *Bytí a nicoty*, někdy se ho drží až příliš věrně, parafrázuje, ovšem nesklozává k doslovnosti. Cítuje velmi poctivě a opírá se o dostatečnou sekundární literaturu. Cením si také její poctivé, dlouhodobé práce na textu, příprav a opakovaných konzultací.

Navrhuji hodnocení výborně.

Taťána Petříčková

V Šumvaldě, 17. 8. 2019